

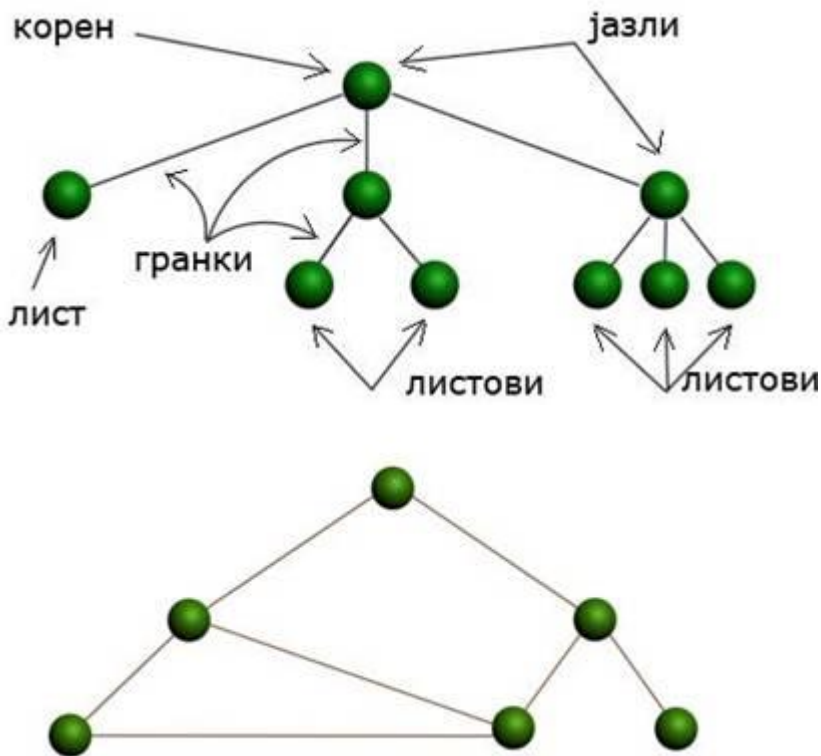
Дрва

Вовед

Структурата на дрвата е навистина пробив во организацијата на податоците бидејќи тие дозволуваат да имплементираме алгоритми кои се многу побрзи отколку кога користиме линеарна податочна структура. Дрвата се основна податочна структура за зачувување на податоците користена во програмирањето. Тие даваат многу поголема предност во однос на податочните структури што ги видовме досега (низи, куп, ред, шпил). Релациите во дрвото се хиерархиски подредени со некои објекти “над” и некој “под” другите. Главната терминологија за податочната структура е “родител” – “дете”.

Што е Дрво?

Дрво е апстрактна податочен тип кој ги чува елементите хиерархиски. Со исклучок на најгорниот елемент, сите имаат елемент “родител” и ни едно или повеќе “деца”. Најгорниот елемент го викаме корен на дрвото и тој се црта како највисок елемент.

Зошто да користиме дрва?

Дрва би користеле затоа што ни даваат комбинирани предности на две други структури : подредена низа и поврзана листа. Во дрвото можеме да пребаруваме многу брзо исто како во подредена низа, и можеме брзо да внесуваме и бришеме елементи како во поврзана листа.

Споро внесување на елементи во подредена низа

Замислете си низа каде што елементите се подредени по ред т.е. подредена низа. За ваква низа пребарувањето е многу брзо за некоја вредност, како на пример користејќи binary search. Прво пребаруваме во центарот на низата, ако вредноста на елементот што го бараме е поголема од онаа

вредност на центарот, тогаш продолжуваме со десната страна на низата инаку со пребарувањето продолжуваме со левата половина на низата. Ваквото пребарување ни овозможува брзина од $O(\log n)$.

Од друга страна, ако сакаме да внесуваме објект во подредена низа прво треба да ја најдеме позицијата каде што треба да го внесеме елементот, и потоа да ги поместиме сите објекти на десно што се со поголема вредност за да направиме место за нашиот објект. Овие повеќекратни поместувања ни одземаат од процесорското време ($N/2$ поместувања). Истото важи и за бришење на елемент од подредената низа.

Споро пребарување во поврзана листа

Од друга страна пак, внесувањето и бришењето на елементите во поврзаната листа се одвива многу брзо. Овие операции имаат брзина од $O(1)$ време на извршување. За жал пак, ова наоѓање на елемент во поврзаната листа се одвива многу споро.

Секогаш мора да се почнува од почеток и да се посети секој елемент додека не се најде оној што го бараме. Така треба да посетиме по просек од $N/2$ елементи споредувајќи го секој клуч на елементот со посакуваниот клуч на елементот. Ова е споро, има време на извршување од $O(N)$.

Некои би помислиле дека би можеле да ги забрзаат работите користејќи подредена поврзана листа каде што елементите се подредени по ред, но ова не би им помогнало. Сепак мора да се почнува од почеток и да се посетат сите елементи во листата, бидејќи не може да се пристапи до одреден елемент без да се следи синцирот од референци до него.

Предноста на дрвата

Би било убаво ако постои податочна структура со брзо внесување и бришење на елементите како што е поврзаната листа, и исто така брзо пребарување како што е во подредена низа. Дрвото ги овозможува овие две карактеристики.

Апстрактна податочна структура – Дрво

Дрвото T е множество од јазли кој ги зачувува елементите во релација родител – дете со следниве можности :

- T има специјален јазол r , наречен корен.
- Секој јазол v од T различен од r има јазол родител p .

Во компјутерските програми јазлите најчесто ни претставуваат такви ентитети како што се луѓе, делови на коли, авионски резервации, итн, со други зборови кажано, вредности што ги зачувуваме во било која податочна структура.

Гранките се тие коишто ги поврзуваат јазлите. Едно дрво велиме дека е подредено ако има линеарно подредување дефинирано на децата. Во секој јазол, односно дека може да биде прво, второ, трето итн. Подредувањето е одредено според тоа како сакаме ние, обично се подредуваат од лево на десно.

Карактеристики на двата

Пат

Низата што е добиена како резултат на движење низ дрвото од еден јазол кон друг (гранките) се нарекува пат.

Корен

Јазолот којшто се наоѓа на врвот на дрвото се вика корен. Постои само еден корен во дрвото. За една колекција од дрва и гранки што го дефинираат едно дрво, мора да постои еден (и само еден!) пат од коренот до секој останат јазол.

Родител

Секој јазол (освен коренот) има точно една гранка којашто оди нагоре до друг јазол. Јазолот над тој јазол се вика јазол – родител.

Деце

Било кој јазол може да биде поврзан со еден или повеќе јазли надолу по дрвото. Јазлите под даден јазол се викаат негови деца.

Лист (надворешен јазол)

Јазол којшто нема ниту едно едете се вика лист или надворешен јазол. Во едно дрво може да има само еден корен, но повеќе листови.

Поддрво

Поддрво T_1 од даденото дрво T со корен во јазолот v е дрво кое се состои од сите елементи под v во T_1 .

Линиите што се графички претставени кои ги поврзуваат јазлите всушност претставуваат нивните сродни врски.

Поминувања на дрва

Да се помине едно дрво значи да се посетат сите негови јазли по специфичен редослед. Подоцна ќе се запознаеме со поминувања во дрва.

Имплементација на дрва во Pascal

```
type pokazovac = ^jazol;
```

```
jazol = record
```

```
Levo, desno: = pokazovac;
```

```
vrednost := char;
```

```
end;
```

Алгоритми со дрва

Длабочина на јазол v

Нека v е јазол на дрво T . Длабочина на v е бројот на предци на v вклучувајќи го и него самиот. Длабочината на дрво T може да се дефинира рекурзивно на следниов начин :

Ако v е корен тогаш длабочината на v е 0,

Инаку, длабочината на v е еден плус длабочината на родителот на v

Висина на јазол v

Висина на јазол v исто така се дефинира рекурзивно

Ако v е надворешен јазол, тогаш висината е 0. Инаку, висината на v е $1 +$ максималната висина на

дете на v .

Висината на дрво T е еднаква на максималната длабочина на надворешен јазол на T .

Видови на дрво

Постојат различни видови на дрва и тоа :

- Бинарни дрва
- AVL дрва
- Multi way дрва
- 2 - 4 дрва
- B - дрва

Бинарни дрва

Бинарно дрво е подредено дрво каде што секој јазол може да има најмногу две деца.

Јазол во едно бинарно дрво не мора да значи дека има точно две деца, може да има само едно лево дете, само едно десно дете или може воопшто да нема деца (во тој случај станува збор за надворешен јазол). Во правилно бинарно дрво секој внатрешен јазол има точно две деца или ни едно дете. Овие деца се подредени така што левото дете доаѓа пред десното дете.

Можности на бинарни дрва

Бинарните дрва имаат интересни можности во справувањето со врските меѓу висината и бројот на јазли. За множество од сите јазли од дрво T на иста длабочина d велиме дека е ниво d на T . Во бинарно дрво нивото 0 има еден јазол, нивото еден има 2 јазли, нивото два има четири јазли итн. Општо нивото d има 2^d јазли. Максималниот број на јазли на нивоата од бинарното дрво расте експоненцијално надолу по дрвото.

Нека T е правилно бинарно дрво со n јазли и нека h е висина на T . Тогаш T ги има следниве можности:

- Бројот на надворешни јазли во T е најмалку $h+1$, а најмногу 2^h
- Бројот на внатрешни јазли во T е најмалку h , и најмногу 2^h-1
- Точниот број на јазли во T е најмалку 2^{h+1} и најмногу $2^{(h+1)}-1$
- Висината на T е најмалку $\log(n+1)-1$ и најмногу $(n-1)/2$

Дефиниција на податочна структура на бинарни дрва во Pascal

```
type pokazovac = ^jazol;
```

```
jazol = record
```

```
  vrednost : char;
```

```
  levo, desno : pokazovac;
```

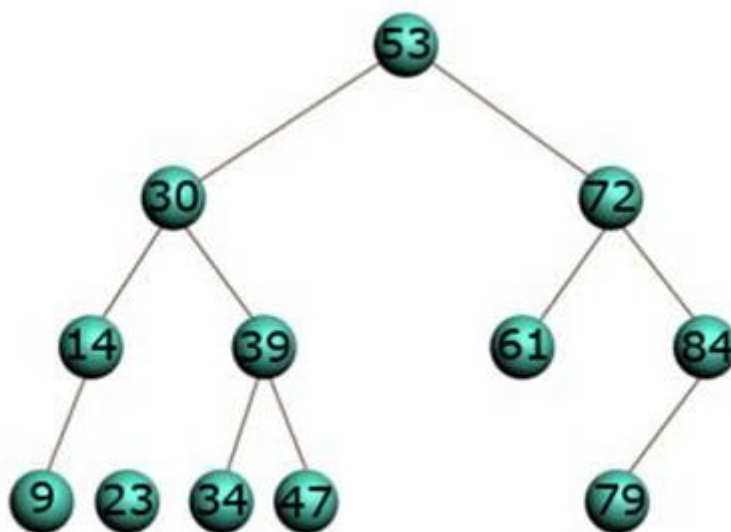
```
end;
```

PreOrder премин на дрво

PreOrder премин на дрво е кога ќе ги поминеме сите јазли од дрвото по следниов редослед: корен, лево поддрво, десно поддрво. Овој вид на премин на дрвото е многу корисен кога пишуваме програми што анализира алгебарски изрази.

Бинарни пребарувачки дрва

Пребарувачки бинарни дрва се оние дрва кај кои нумеричките вредности на јазлите во левото поддрво на даден јазол се помали од него, а сите нумерички вредности на јазлите во десното поддрво на даден јазол се поголеми од него. На овој начин не мора да се шета низ целото дрво за да се провери дали постои даден елемент во дрвото.

Графички приказ на бинарно пребарувачко дрво

Алгоритмот за пребарување во бинарно дрво е

```
procedure baraj( kluc : char; koren : pokazuvac );
begin
if koren=nil then {*** Не е најден ***}
begin
begin
{ * notfound( kluc ) * }
end
end
else if koren^.vrednost = kluc then {*** Најден ***}
begin
begin
{ * notfound( kluc ) * }
end
end
else if koren^.vrednost < kluc then baraj( kluc, koren^.vrednost )
else
baraj( kluc, koren^.vrednost )
end;
end;
```

Алгоритмот за внесување на елемент во бинарно дрво е

```
procedure vmetnijazol (novjazol:pokazuvac; var koren:pokazuvac);
begin
  if koren=nil
  then
    begin
      koren:=novjazol;
      novjazol^.levo:=nil;
      novjazol^.desno:=nil
    end
  else
    if novjazol^.vrednost<koren^.vrednost
    then
      vmetnijazol (novjazol, koren^.levo)
    else
      vmetnijazol (novjazol, koren^.desno);
  end;
end;
```

Поминувања на дрва

Поминување на дрво значи да се помине секој јазол од дрвото точно еднаш. Имаме 3 видови на поминување на бинарни дрва и тоа :

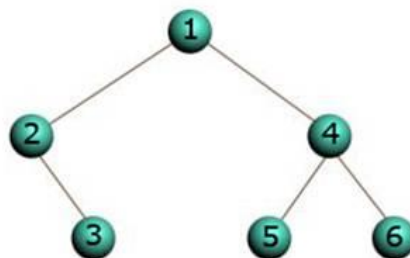
- PreOrder премин
- InOrder премин
- PostOrder премин

Во главно, рекурзивната структурна формула за поминување на непразно бинарно дрво е следната :
На јазолот N мора да се направат следниве три работи : ·

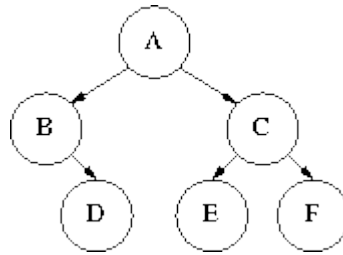
- Рекурзивно помини го левото поддрво. Кога овој чекор е завршен се наоѓате на јазолот N.
- Рекурзивно помини го десното поддрво. Кога овој чекор е завршен се наоѓате на јазолот N.
- Процесирај го јазолот N.

PreOrder премин на дрво

PreOrder премин на дрво е кога ќе ги поминеме сите јазли од дрвото по следниов редослед: корен, лево поддрво, десно поддрво. Овој вид на премин на дрвото е многу корисен кога пишуваме програми што анализира алгебарски изрази.

Графички приказ на PreOrder премин на дрво

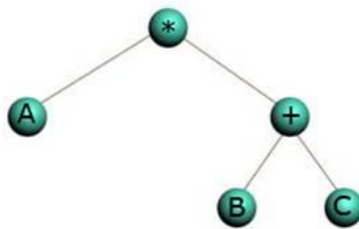
Се чита A-B-D-C-E-F

Имплементација на PreOrder во Pascal

```

procedure preorder(koren:pokazuvac);
begin
  if koren<>nil
  then
    begin
      write('pritisnete <ENTER> za ispis na vrednosta na sledniot jazol');
      readln;
      pisijazol(koren^);
      inorder(koren^.levo);
      inorder(koren^.desno);
    end;
  end;
end;
  
```

Бинарно дрво (не бинарно пребарувачко дрво) може да се користи како претставување на аритметички израз вклучувајќи ги бинарните аритметички операции +,-,*,/. Коренот на дрвото содржи оператор и секој од неговите корени претставуваат или име на некоја променлива (како A,B,C итн) или друг израз.

Аритметички израз претставен со дрво

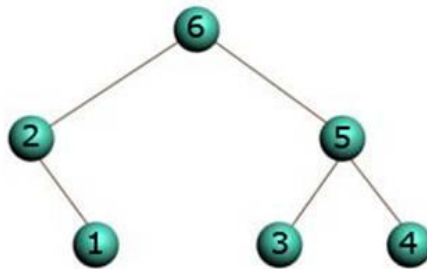
Користејќи го PreOrder преминот на дрво ќе ја добиеме префиксната нотација *A+BC

PostOrder премин на дрво

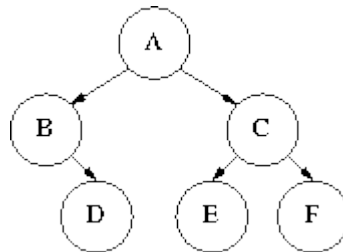
PostOrder премин на дрво е кога ќе ги поминеме сите јазли од дрвото по следниов редослед: лево поддрво, десно поддрво, корен. Посетувајќи го дрвото со PostOrder премин на сите јазли ќе ни ја генерира следниов аритметички израз ABC+*

Имплементација на PostOrder во Pascal

```
procedure postorder(koren:pokazuvac);  
begin  
  if koren<>nil  
  then  
    begin  
      inorder(koren^.levo);  
      inorder(koren^.desno);  
      write('pritisnete <ENTER> za ispis na vrednosta na sledniot jazol');  
      readln;  
      pisijazol(koren^);  
    end;  
end;
```


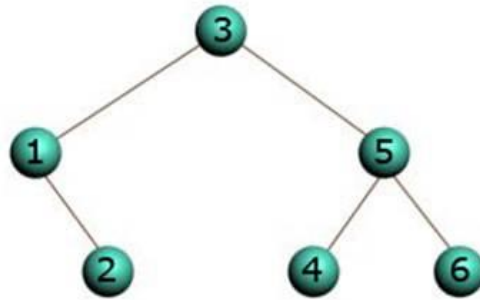
Графички приказ на PostOrder премин на дрво

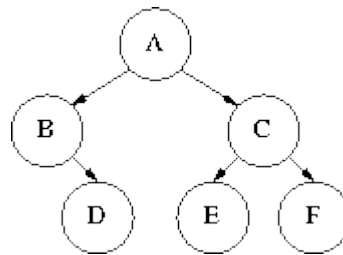
Се чита D-B-E-F-C-A

InOrder премин на дрво

InOrder премин на дрво е кога ќе ги поминеме сите јазли од дрвото по следниов редослед: лево поддрво, корен, десно поддрво.

Графички приказ на InOrder премин на дрво

Се чита B-D-A-E-C-F

Имплементација на Inorder во Pascal

```

procedure inorder(koren:pokazuvac);
begin
  if koren<>nil
  then
    begin
      inorder(koren^.levo);
      write('pritisnete <ENTER> za ispis na vrednosta na sledniot jazol');
      readln;
      pisijazol(koren^);
      inorder(koren^.desno);
    end;
  end;
end;
  
```

AVL дрва

Проблемот со постигнувањена логаритамско време на извршување на операциите се разрешува со тоа што во дефиницијата за бинарно пребарувачко дрво секогаш ќе гледаме да се добие логаритамска висина за дрвото. Правило на кое ќе сметаме е балансирање на висината, што ја карактеризира структурата на бинарно пребарувачко дрво T со висина на неговите внатрешни јазли.

Својство за балансирање на висината : За секој внатрешен јазол v на T , висините на децата од v може да се разликуваат најмногу за 1.

Било кое бинарно пребарувачко дрво T кое го задоволува ова својство се нарекува AVL дрво, и е наречено по пронаоѓачите Adelson-Velski и Landis.

Последица од својството за балансирање е тоа дека поддрвото на AVL дрво е AVL дрво .

Својство: Висината на AVL дрво T кое има n членови е $O(\log n)$.

Според ова својство операцијата за наоѓање на елементи има време на извршување $O(\log n)$.

Внесување на елементи во AVL дрво:

Се внесува нов член во јазолот w во T кој претходно бил надворешен јазол и правиме w да стане внатрешен јазол со додавање на две надворешни “деца” на w . Оваа акција може да влијае на балансирање на висината, за некои јазли се зголемува висината за еден. Затоа треба да го реструктурираме T за да се балансира висината.

За дадено бинарно пребарувачко дрво T , велíme дека јазолот v од T е балансиран ако апсолутната вредност на разликата меѓу висините на децата на v е најмногу 1 и велíme дека е небалансиран во друг случај. Значи, својството за балансирање на висината која го карактеризира AVL дрвото е исто со тоа секој внатрешен јазол да е балансиран.

Нека T го задоволува својството за балансирање на висината, по внесување нов член на T , висините на некои јазли вклучувајќи го и w , се зголемуваат. Сите такви јазли се на патеката од коренот, и тие се единствените јазли кои не се балансирани. За T да биде AVL дрво треба да ја поправиме оваа небалансираност.

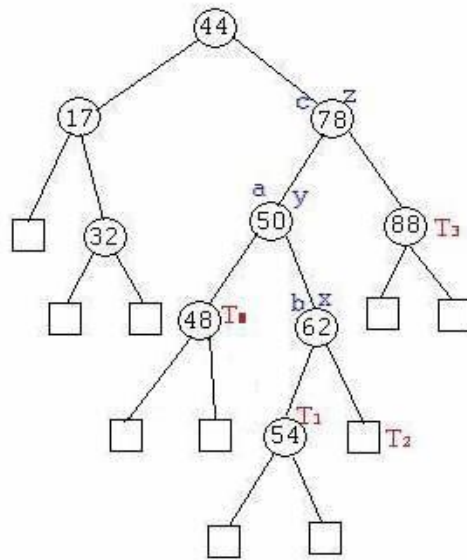
Ја регулираме балансираноста на јазлите од бинарно пребарувачко дрво T со едноставна стратегија “најди и поправи”. Нека z е првиот јазол кој сме го вброиле одејќи нагоре од w до коренот на T кој што е небалансиран. Исто така y е дете на z со поголема висина. Нека x е дете на y со поголема висина, притоа x може да биде еднаков на w и x е внук на z . Бидејќи z е небалансиран поради внесување во дрвото со корен во y , висината на y е за 2 поголема од висината на оној што е на исто ниво со него. Сега го ребалансираме поддрвото со корен во z , со тоа што привремено ги преименуваме x, y и z како a, b и c , така што a претходи на b и b на c кога T се поминува inorder.

Имаме четири можни начини на мапирање на x, y и z во a, b и c . Реструктурирањето на трите јазли ги заменува z со јазол b , и негови деца ги прави a и c и прави децац на a и c да бидат претходните четири деца на x, y , и z , при тоа ги задржува inorder врските на сите јазли во T .

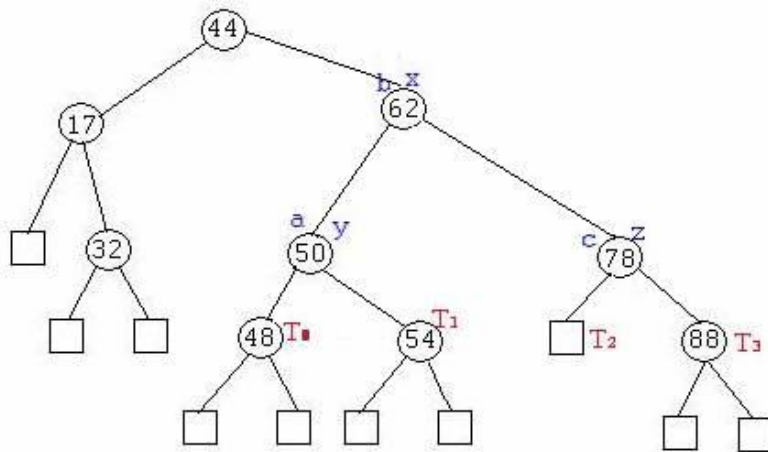
Алгоритам за реструктурирање .

Влез: јазол x од бинарно пребарувачко дрво T што има родител y и надродител z

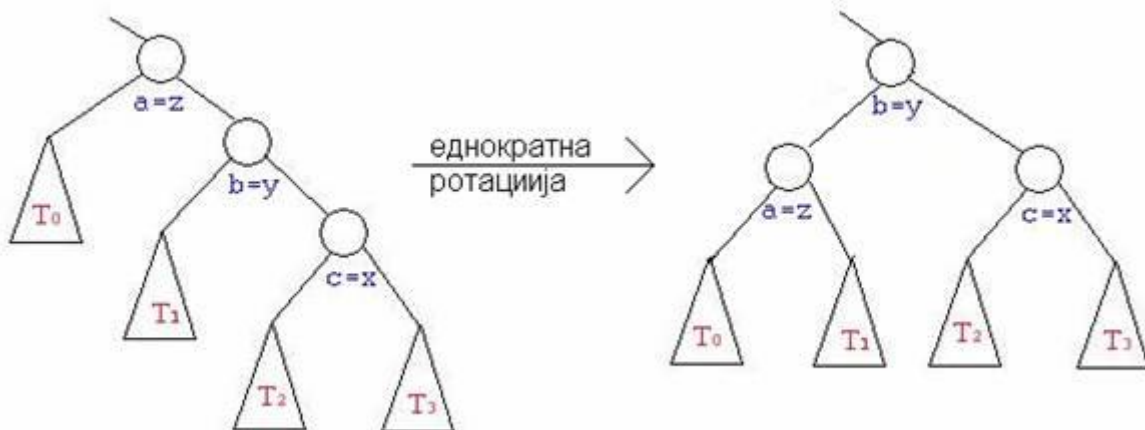
1. Нека (a, b, c) се inorder од лево кон десно листани јазлите x, y, z и нека (T_0, T_1, T_2, T_3) се од лево кон десно поддрва на x, y, z
2. Заменете го поддрвото со корен во z со новото поддрво со корен во b
3. Нека a е левото дете на b и нека T_0 и T_1 се левото и десното поддрво на a
4. Нека c е десното дете на b и нека T_2 и T_3 се левото и десното поддрво на c

небалансирано бинарно пребарувачко дрво

Модификација на дрвото T предизвикана со операцијата за реструктуирање се нарекува ротација. Ако $b=y$ тогаш методот на реструктуирање се нарекува еднократна ротација, тоа може да биде визуелизирано како ротирање на y околу z . Ако $b=x$ операцијата за реструктуирање се нарекува двојна ротација, и може да се визуелизира како ротирање на x околу y и потоа околу z .

Имплементација на ротација во Pascal:

```

procedure lrot( var t : tree );
var temp : tree;
begin
    temp := t;
    t := t^. right;
    temp^. right := t^. left;
    t^. left := temp;
    t^. weight := temp^. weight;
    temp^. weight := wt(temp^. left) + wt(temp^. right);
end;

procedure rrot( var t : tree );
var temp : tree;
begin
    temp := t;
    t := t^. left;
    temp^. left := t^. right;
    t^. right := temp;
    t^. weight := temp^. weight;
    temp^. weight := wt(temp^. left) + wt(temp^. right);
end;

```

Имплементација на внесување во Pascal:

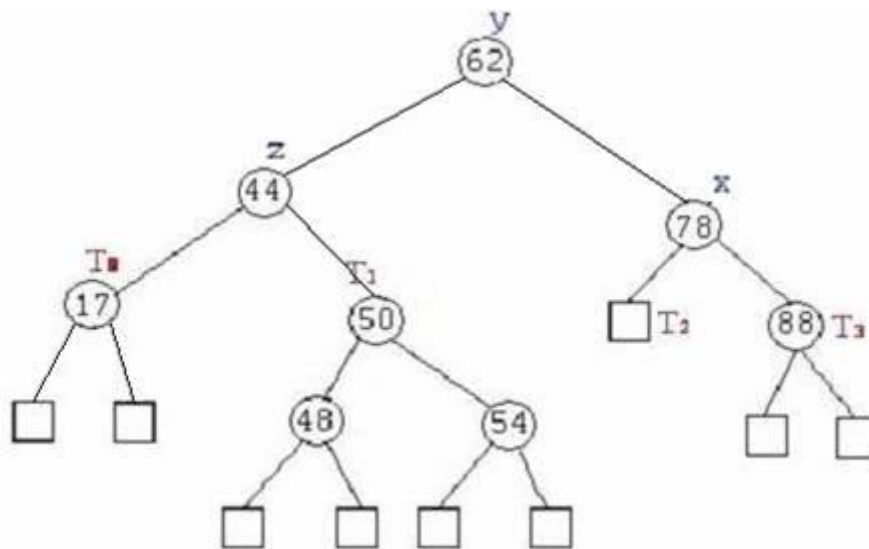
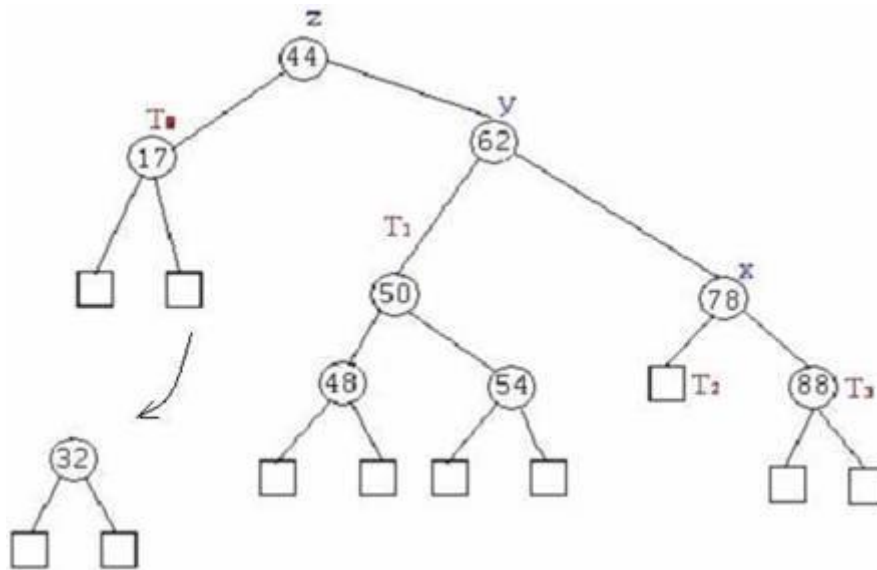
```

function insert( key : typekey; var t : tree ) : integer;
var incr : integer;
begin
    insert := 0;
    if t = nil then begin
        t := NewNode( key, nil, nil );
        t^. bal := 0;
        insert := 1
    end
    else if t^. k = key then
        Error {*** Клучот е во табелата ***}
    else
        with t^ do
            begin
                if k < key then incr := insert( key, right )
                else incr := -insert( key, left );
                bal := bal + incr;
                if (incr <> 0) and (bal <> 0) then
                    if bal < -1 then
                        {*** левото поддрво е превисоко: потребна е десна ротација ***}
                        if left^. bal < 0 then rrot( t )
                        else begin lrot( left ); rrot( t ) end
                    else if bal > 1 then
                        {*** десното поддрво е превисоко: потребна е лева ротација ***}
                        if right^. bal > 0 then lrot( t )
                        else begin rrot( right ); lrot( t ) end
                    else insert := 1;
            end
end;
end;

```

Бришење на елементи на AVL дрво

При бришење на внатрешен јазол и подигање на едно од неговите деца на негово место, може да има небалансиран јазол во T на патот од родителот w на отргнатиот јазол до коренот на T .

Како и при внесувањето користиме реструктуирање за да се регулира балансот на дрвото T . Нека z е првиот небалансиран јазол вброен одејќи нагоре од w до коренот на T . Нека y е дете на z со поголема висина (јазолот y е дете на z кој не е предок на w), и нека x е дете на y со најголема висина. Изборот на x не мора да биде единствен, бидејќи поддрвата на y може да имаат иста висина. Во било кој случај кога ја изведуваме операцијата за реструктуирање, која ја регулира балансираноста на висината локално, поддрвото кое имало корен во z сега има корен во b .

Неформално, ваквото реструктуирање може да ја намали висината на поддрвото со корен во b за 1, што може да предизвика потомците на b да станат небалансирани. Значи еднократното реструктуирање не мора да ја промени балансираноста глобално по бришењето. Па, по ребалансирањето на z , продолжуваме да проверуваме каде во T има небалансирани јазли. Ако најдеме друг, ја изведуваме операцијата за реструктуирање за да се регулира балансираноста, и продолжуваме по T барајќи други се до коренот. Бидејќи висината на T е $O(\log n)$, каде n е бројот на членови, значи со ова реструктуирање сме го задоволиле својството за балансираност.

Имплементација на бришење во Pascal:

```
procedure delete( key : typekey; var t : tree );
begin
  if t = nil then Error {*** клучот не е најден ***}
  else begin
    {*** бараме клуч кој ќе го избришеме ***}
    if t^. k < key then delete( key, t^. right )
    else if t^. k > key then delete( key, t^. left )

    {*** клучот е најден, избриши го ако нема потомци ***}
    else if t^. left = nil then t := t^. right
    else if t^. right = nil then t := t^. left

    else if wt( t^. left ) > wt( t^. right ) then
      begin rrot( t ); delete( key, t^. right ) end
    else begin lrot( t ); delete( key, t^. left ) end;

    if t <> nil then begin
      t^. weight := wt( t^. left ) + wt( t^. right );
      checkrots( t )
    end
  end
end;
```

Multi-way пребарувачки дрва (силно разгранети)

Multi-way пребарувачки дрва се оние со внатрешни јазли кои имаат две или повеќе деца, членовите кои ги складираме во пребарувачкото дрво се парови од форма (k, x) каде k е клуч, а x е членот кој е поврзан со клучот.

Нека v е јазол на подредено дрво. Велиме дека v е d -јазол ако има d деца. Дефинираме Multi-way пребарувачко дрво да биде подредено дрво T кое ги има следниве својства.

1. секој внатрешен јазол од T има најмалку две деца. Значи, секој внатрешен јазол е (k, x) каде k е клуч, а x елемент, каде $d \geq 2$.
2. секој внатрешен јазол од T складира колекција од членови од форма (k, x) каде k е клуч, а x елемент.
3. секој d -јазол v од T , со деца v_1, \dots, v_d складира $d-1$ членови $(k_1, x_1), \dots, (k_{d-1}, x_{d-1})$, каде $k_1 < \dots < k_{d-1}$
4. конвенционално дефинираме $k_0 = -\infty$ и $k_d = +\infty$. За секој член (k, x) во јазол на поддрвото од v со корен во v_i $i=1 \dots d$, имаме дека $k_{i-1} \leq k \leq k_i$.

Ако во множеството од клучеви во v ги има и специјалните клучеви $k_0 = -\infty$ и $k_d = +\infty$, тогаш клуч k зачуван во поддрвото на T со корен во јазолот дете v_i мора да биде "измеѓу" два клуча кои ги има во v . Овој поглед укажува на правилото дека јазол со d деца има $d-1$ клучеви и исто така ги формира основите на алгоритмот за пребарување во multi-way пребарувачките дрва.

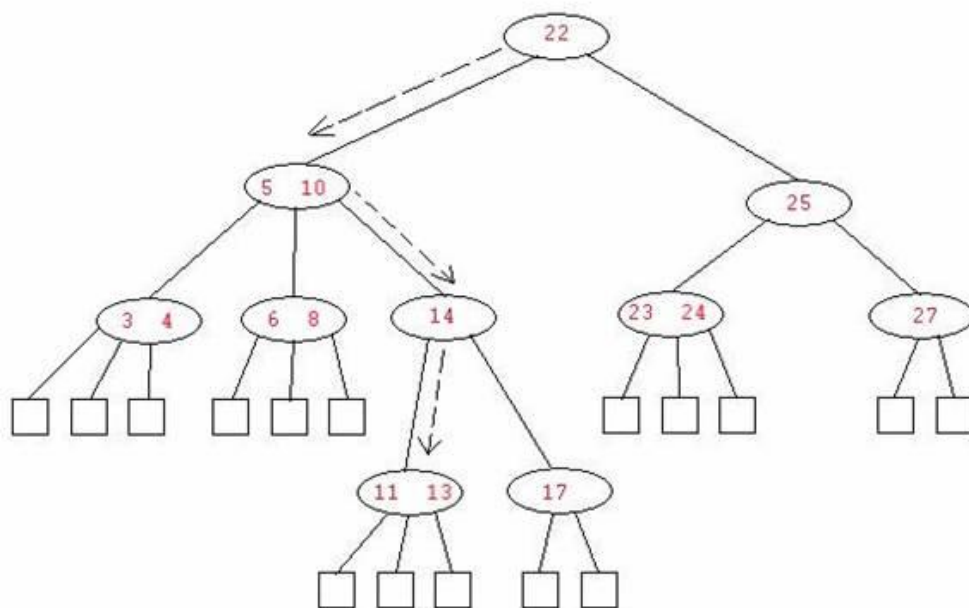
Од претходната дефиниција, надворешните јазли на Multi-way дрвата не зачувуваат членови и служат како "држачи на место". Multi-way пребарувачкото дрво може да има само еден внатрешен јазол кој ги зачувува сите членови. Додека надворешните јазли можат да бидат null или референци до објектот Null-Node, но земаме дека тие се јазли кои не чуваат ништо.

Без разлика дали внатрешните јазли имаат две деца или повеќе, има врска меѓу бројот на членови и бројот на надворешни јазли.

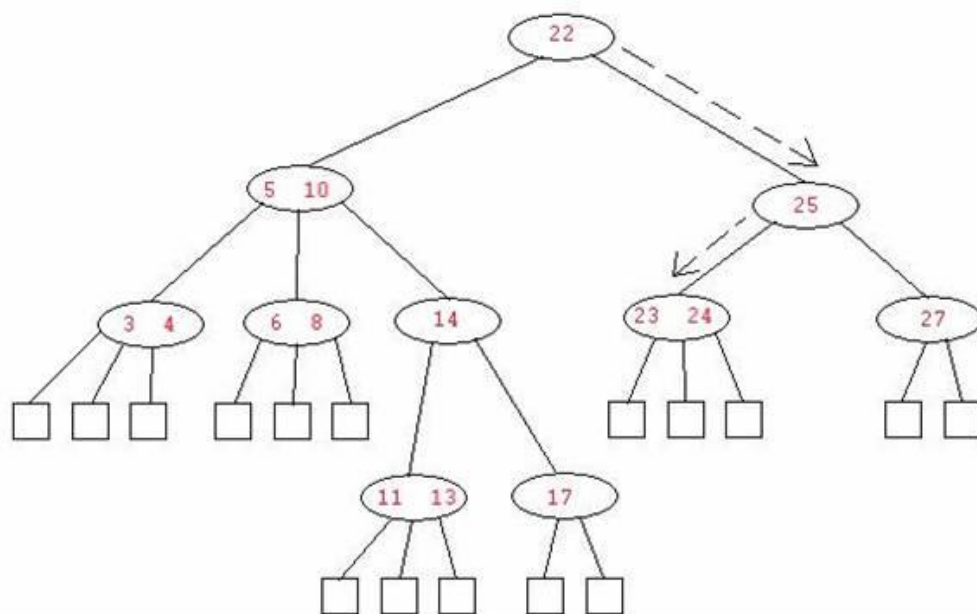
Својство: Multi-way пребарувачко дрво кое има n членови има $n+1$ надворешни јазли.

Пребарување во Multi-way дрво

Пребарување за елемент со клуч k во Multi-way пребарувачко дрво T , е едноставно. Изведуваме такво пребарување поминувајќи патека во T која започнува во коренот. Кога сме во d -јазолот го споредуваме клучот k со клучевите $k_1 < \dots < k_{d-1}$ од v . Ако $k = k_i$ за некое i , потрагата е успешно завршена. Инаку, продолжуваме со потрагата во детето v_i на v такво што $k_{i-1} \leq k \leq k_i$ (притоа $k_0 = -\infty$ и $k_d = +\infty$). Ако дојдеме до надворешен јазол, тогаш знаеме дека нема член со клуч k во T и потрагата завршува неуспешно.

неуспешна потрага на 12

успешна потрага на 24

(2, 4) ДРВА

Multi-way пребарувачко дрво кое ги исполнува следниве две својства се вика (2,4) или (2,3,4) дрво.

Својство за големина: Секој јазол има најмногу четири деца .

Својство за длабочина: Сите надворешни јазли имаат иста длабочина.

Земаме дека надворешните јазли се празни во опишувањето на методите за пребарување и измена ,земаме дека тие се вистински јазли.

Својство: висината на (2,4) дрво кое зачувува n членови е $O(\log n)$.

Ова својство докажува дека својствата за големина и длабочина се важни за одржување на Multi-way дрвото балансирано и имплицира дека изведувањето на пребарување во (2,4) дрво завзема $O(\log n)$ време.

Внесување на елементи во (2,4) дрво

Методот за внесување го засегнува својството за длабочина, бидејќи додаваме нов надворешен јазол на исто ниво како и надворешните јазли, а тоа може да го засегне и својството за големина. Ако јазолот v е прво јазол со 4 члена , потоа може да стане 5-јазол , што предизвикува T веќе да не е (2,4) дрво. Нека $v_1 \dots v_5$ се деца на v , и нека $k_1 \dots k_4$ се клучевите зачувани во v . За да го разрешиме преполнувањето во јазолот v , изведуваме операција за поделба на v како што следи:

1. го заменуваме v со два јазли v' и v'' , каде

1. v' е 3-јазол со деца v_1, v_2, v_3 со клучеви k_1 и k_2

1. v'' е 2-јазол со деца v_4, v_5 со клуч k_3

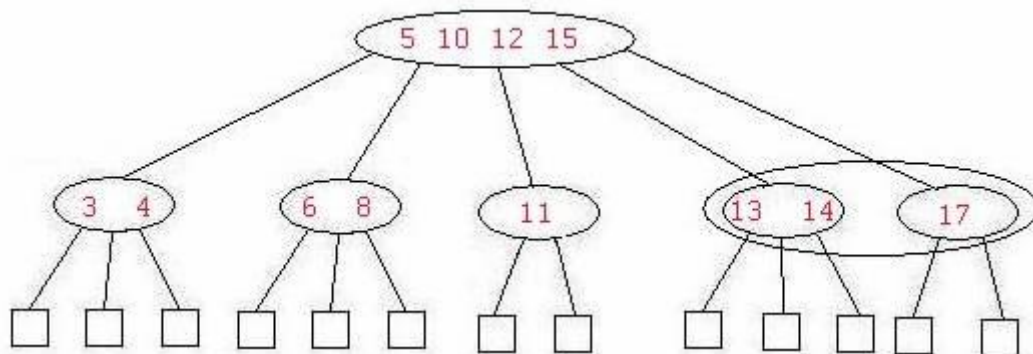
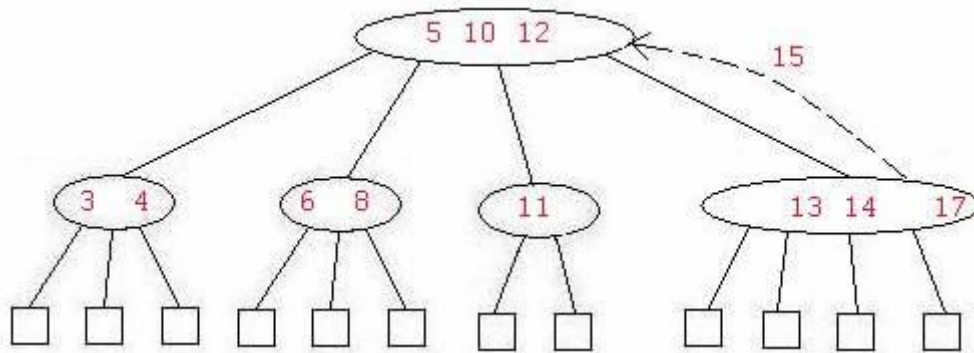
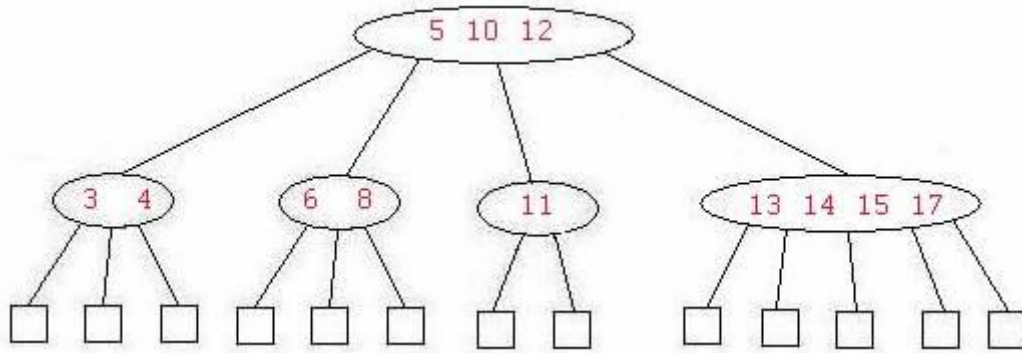
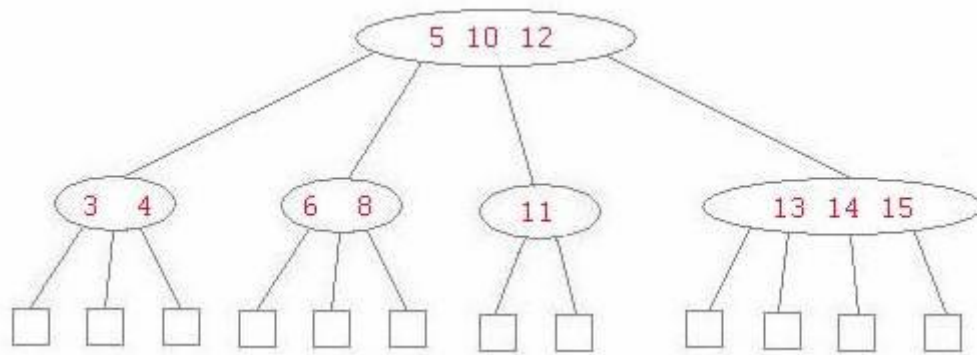
2. ако v е коренот на T , креираме нов корен , јазол u ; инаку нека u е родител на v .

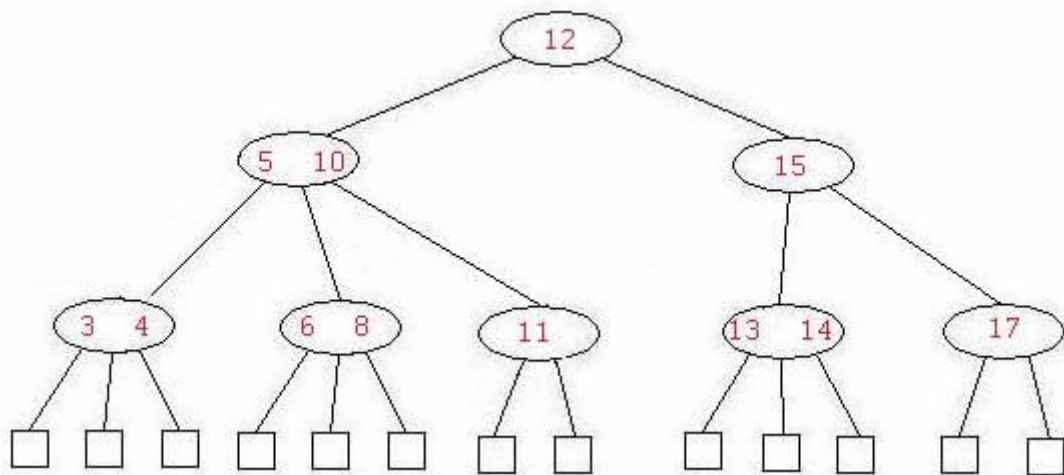
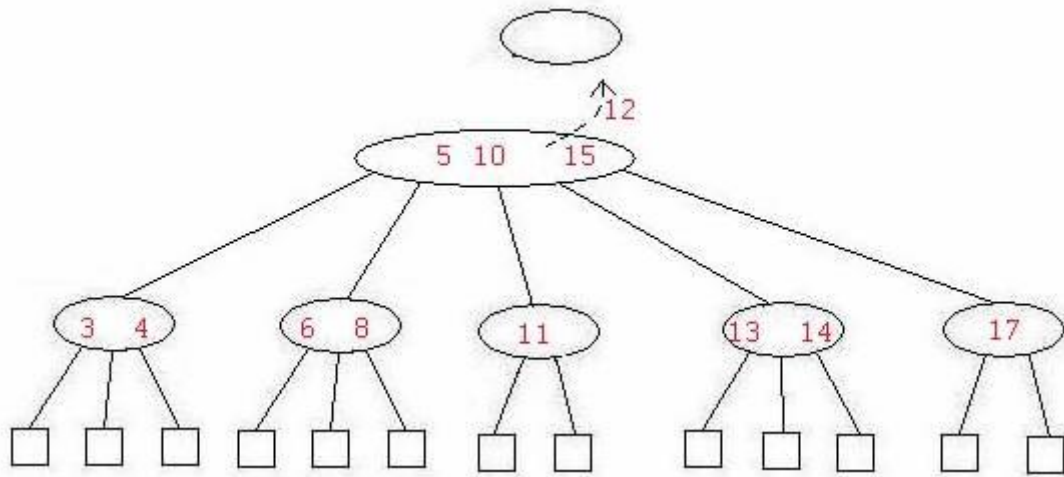
3. внесуваме клуч k_3 во u и v' и v'' ги правиме деца на u ,така што ако v беше i -то дете на u , тогаш v' и v'' стануваат i -то и $i+1$ дете на u .

Анализа на внесувањата во (2,4) дрво

Операцијата на поделба влијае на константниот број на јазли на дрвото и $O(1)$ членовите зачувани во таквите јазли. Значи, може да биде имплементирано за да се изврши во $O(1)$ време.

Како последица на операцијата на поделба на јазол v , ново преполнување може да се појави во родителот u на v . Ако се појави такво преполнување , тоа повлекува поделба на јазол u . Операцијата на поделба или го елиминира преполнувањето или го пролонгира во родителот на тој јазол. Бројот на операции на поделба е ограничен со висината на дрвото , кој е $O(\log n)$. Затоа целосно време на изведување на внесувањето во (2,4) дрво е $O(\log n)$.

Бришење на елементи во (2,4) дрво

Почнуваме операција на бришење со изведување на потрага во T за член со клуч k . Бришењето на таков член од (2,4) дрво може секогаш да се редуцира до случајот каде членот кој треба да се избрише е зачуван во јазол v чии деца се надворешни јазли. Да претпоставиме дека членот со клуч k кој сакаме да го избришеме е зачуван во i -тиот член (k_i, x_i) во јазолот z кој има единствен внатрешен јазол. Во овој случај, го заменуваме членот (k_i, x_i) со соодветен член кој е зачуван во јазолот v со надворешен јазол:

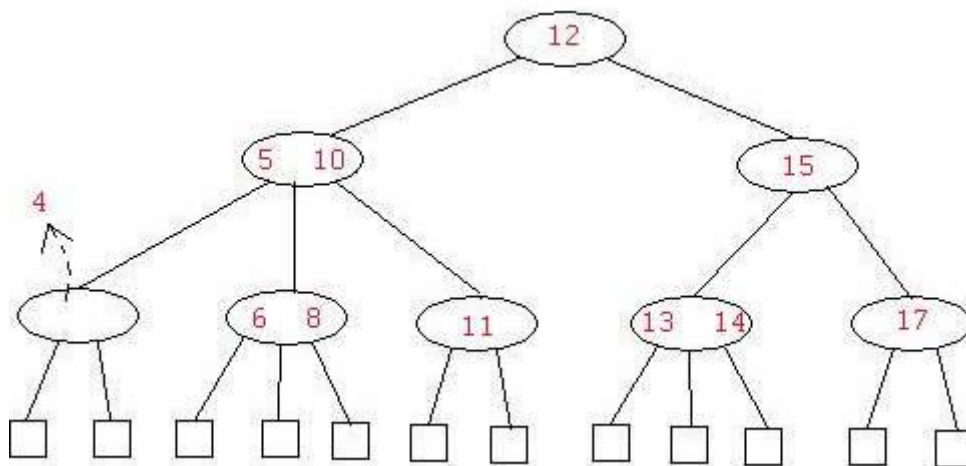
1. го наоѓаме најдесниот внатрешен јазол v во поддрвото со корен во i -тото дете на z , забележуваме дека децата на јазолот v се надворешни јазли
2. го заменуваме членот (k_i, x_i) на z со последниот член на v .
3. кога сме сигурни дека членот кој сакаме да го избришеме од v има деца кои се само надворешни јазли – деца, едноставно го бришеме членот од v и го бришеме i -тиот надворешен јазол од v .

Бришењето на член (и дете) од јазолот v го засега својството за длабочина, затоа секогаш го бришеме детето кое е надворешен јазол од јазолот v со децата надворешни јазли. Во отстранувањето на таков надворешен јазол можеме да влијаеме на својството за големина во v . Ако v бил претходно јазол со два клуча, потоа станува 1-јазол без членови за бришење, што не е дозволено во (2,4) дрво. Овој тип на влијаење на својството за големина се нарекува underflow во v . За да го поправиме ова, проверуваме дали јазолот на исто ниво со v е 3-јазол или 4-јазол. Ако најдеме таков јазол w , тогаш

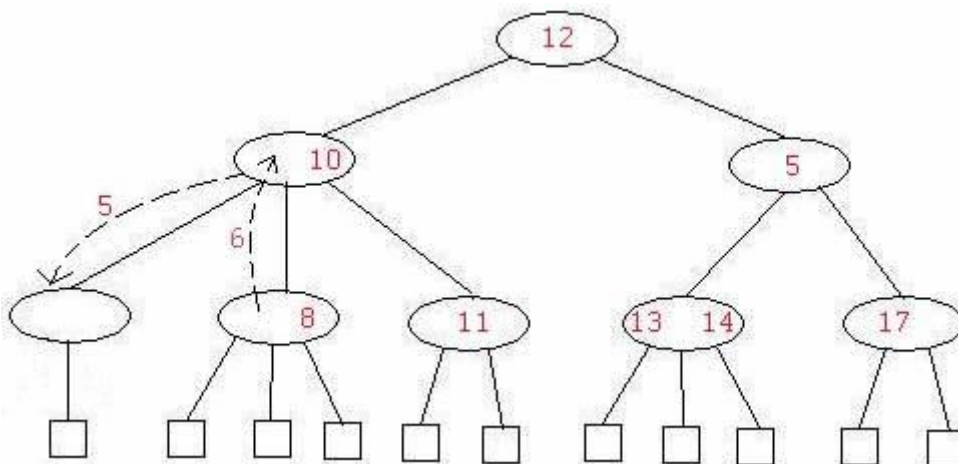
изведуваме операција на трансфер во која ги поместуваме децата од w во v , клучевите од w во родителот u на v и w , и клучот на u во v . Ако v нема „sibling“, или ако и двата се 2-јазли, тогаш изведуваме операција на фузија, во која ги спојуваме v со својот „sibling“, креирајќи нов јазол v' , и го поместуваме клучот од родителот u на v во v' .

Операцијата на фузија во јазолот v може да предизвика нов underflow во родителот u на v , што повлекува трансфер или фузија во u . Бројот на операции на фузија е ограничен со висината на дрвото, која е $O(\log n)$. Ако се пролонгира „underflow“ по целиот пат до коренот тогаш тој се брише.

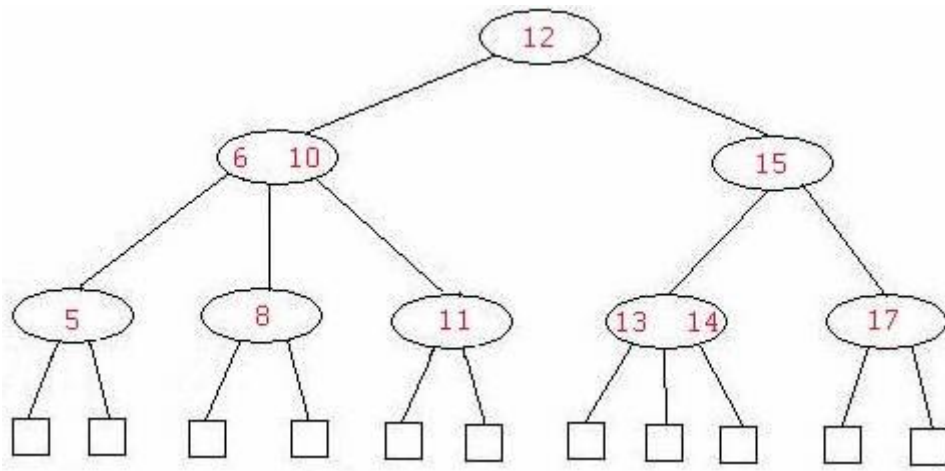
Примери за бришење:

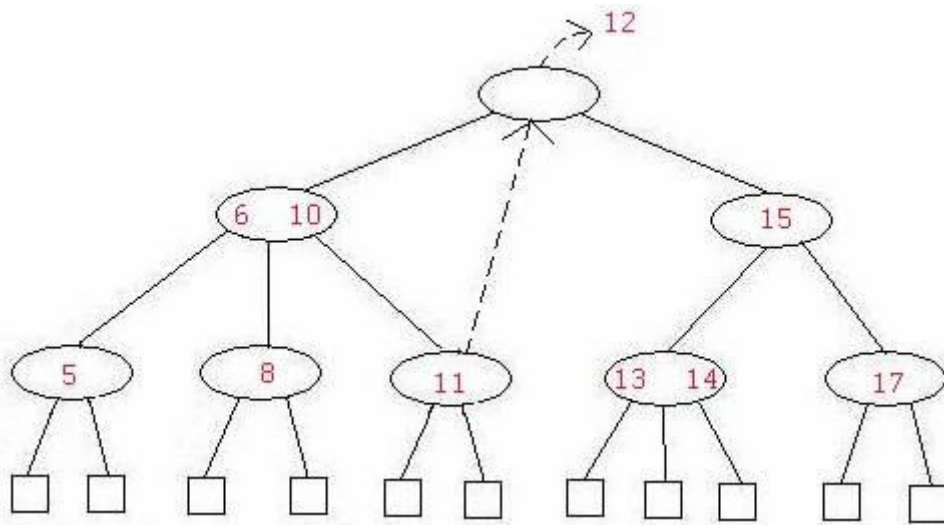
бришење на 4

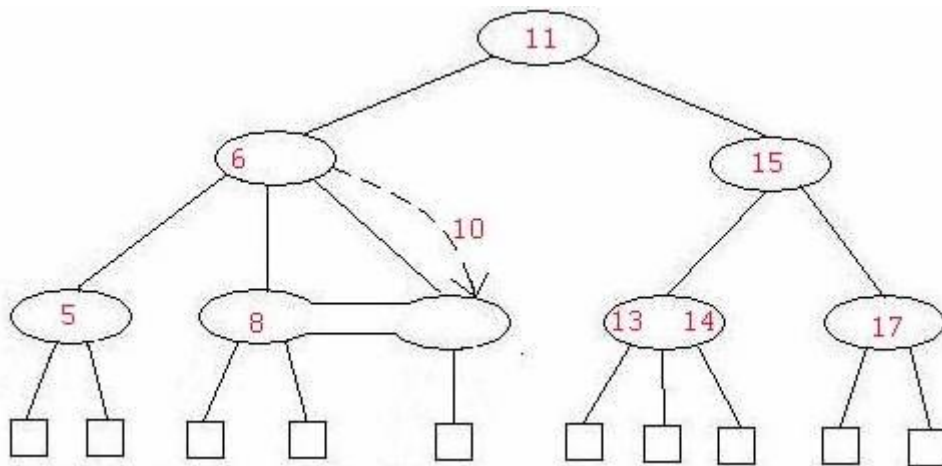
операција на трансфер

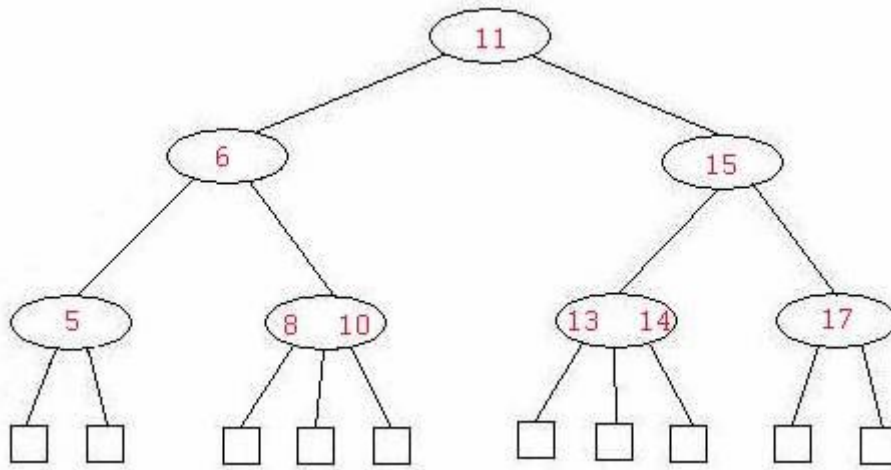
по трансфер операцијата

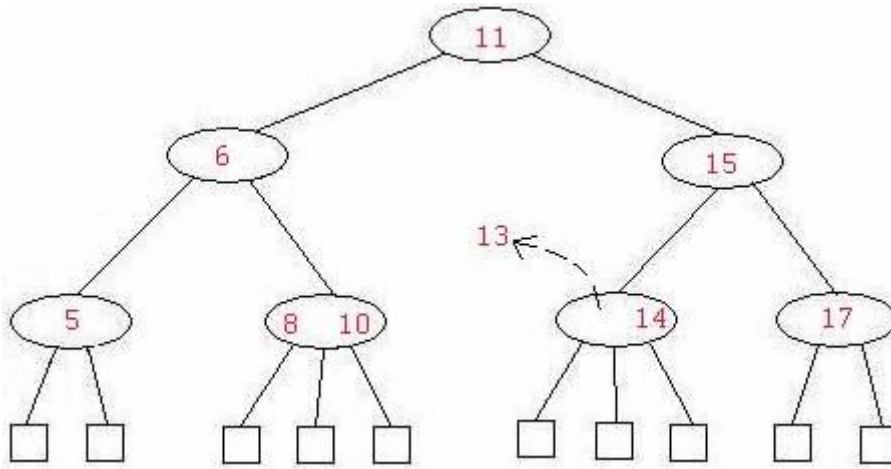
бришење на 12

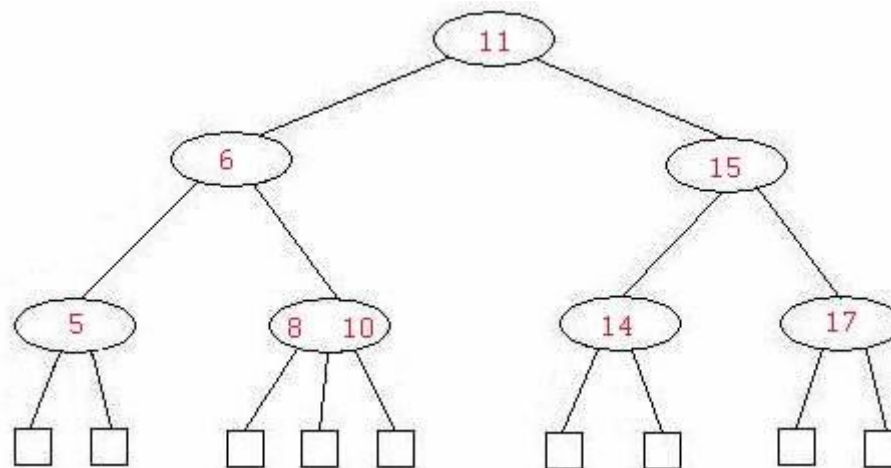
операција на фузија

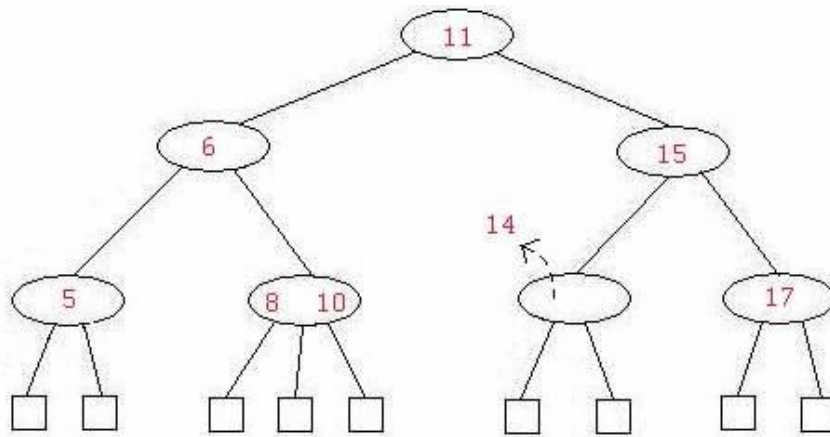
по фузија

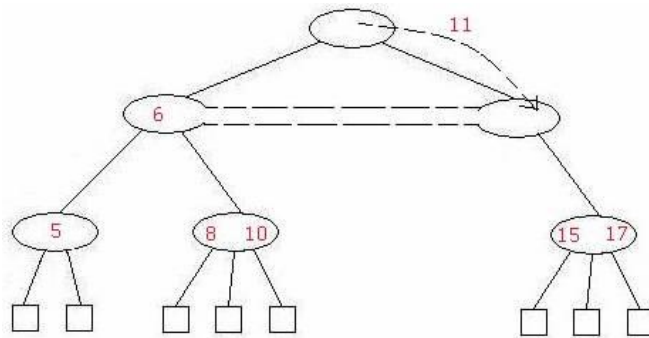
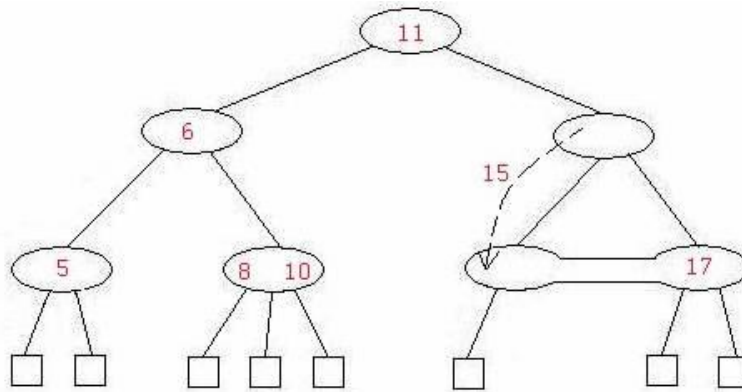
бришење на 13

по бришењето

бришење на 14

фузија

